

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Kolcuna a sudcov JUDr. Martina Vladika a JUDr. Viery Petrikovej v právnej veci žalobkyne : C., zastúpená JUDr. M. V., advokátom v K., proti žalovaným : 1/ E. S., bývajúcej v H., 2/ B. F., bývajúcej v S., obe zastúpené JUDr. M. D., advokátom v S., v konaní o zaplatenie zvyšku nároku z veci sp.zn. 5 C 688/92, vedenej na Okresnom súde Stará Ľubovňa pod sp.zn. 5 C 19/2003, o dovolaní žalobkyne a žalovanej 1/ proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 22. mája 2008 sp.zn. 8 Co 13/2007

t a k t o :

Dovolanie žalobkyne proti zmeňujúcemu výroku rozsudku Krajského súdu v Prešove z 22. mája 2008 sp.zn. 8 Co 13/2007 v spojení s opravným uznesením Krajského súdu v Prešove z 15. decembra 2008 sp.zn. 8 Co 13/2007 **z a m i e t a** .

Dovolanie žalovanej 1/ proti potvrdzujúcemu výroku rozsudku Krajského súdu v Prešove z 22. mája 2008 sp.zn. 8 Co 13/2007 v spojení s opravným uznesením Krajského súdu v Prešove z 15. decembra 2008 sp.zn. 8 Co 13/2007 **o d m i e t a** .

Žalobkyni a žalovanej 1/ náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Žalobkyňa je povinná zaplatiť žalovanej 2/ náhradu trov dovolacieho konania v sume 107,55 € k rukám alebo na účet JUDr. M. D., do 3 dní.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Stará Ľubovňa rozsudkom (v poradí druhým) z 19. decembra 2005 č.k. 5 C 19/2003-102 zaviazal žalovanú 1/ zaplatiť žalobkyni istinu vo výške 85 737,-- Sk s príslušným úrokom z omeškania z dlžnej sumy za jednotlivé obdobia do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Taktiež zaviazal žalovanú 2/ zaplatiť žalobkyni na istine 76 030,90 Sk s príslušným úrokom z omeškania za jednotlivé obdobia do troch dní od právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Uložil žalovanej 1/ zaplatiť trovy štátu vo výške 1 354,20 Sk na účet Okresného súdu Stará Ľubovňa v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku. Taktiež žalovanej 2/ uložil zaplatiť trovy štátu vo výške 1 354,20 Sk na účet Okresného súdu Stará Ľubovňa v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku. Žalobkyňu zaviazal uhradiť trovy štátu vo výške 5 416,60 Sk na účet Okresného súdu Stará Ľubovňa v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku. Vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov tohto konania. V odôvodnení prvostupňový súd uviedol, že predmetom konania je zodpovednosť za schodok na zverených hodnotách, ktorý bol zistený inventúrou vykonanou v dňoch od 31.3.1992 do 2.4.1992, teda za účinnosti Zákonníka práce účinného do 31.3.2002. Žalovaná 1/ pracovala u právneho predchodcu žalobkyne ako vedúca skladu a žalovaná 2/ ako zástupkyňa vedúcej skladu. Obe mali riadne uzavreté dohody o hmotnej zodpovednosti. Žalované manko je za obdobie od 29.11.1991 do 31.3.1992. Vykonaným dokazovaním prvostupňový súd uzavrel, že sú splnené predpoklady zodpovednosti za schodok, a to existencia pracovnoprávneho vzťahu a platne uzavretej dohody o hmotnej zodpovednosti, skutočnosť, že pracovníkovi boli zverené hodnoty na vyúčtovanie a ich rozsah, a existencia schodku. Mal za preukázané, že škoda nebola spôsobená úmyselne, ale z nedbanlivosti. Za vzniknuté manko nesie zodpovednosť aj samotná organizácia – žalobkyňa, nakoľko tak ako to konštatuje znalec, dlhé obdobie viedla nepresné účtovníctvo, nedostupnú inventarizáciu a boli porušované právne normy zo strany nadriadených. Nedostatky v riadiacej a kontrolnej práci a v nedôslednom dodržiavaní právnych noriem zo strany nadriadených žalobkyne umožnili dlhú dobu zakrývať manko v organizácii. Vychádzajúc zo znaleckého posudku D., ktorý vyčíslil výšku manka, t.j. skutočnej škody na sumu 485 303,90 Sk, túto náhradu znížil v zmysle ustanovenia § 183 ods. 1 Zákonníka práce a ustálil, že 1/3 skutočnej škody činí sumu 161 767,96 Sk. V tejto výške uložil žalovaným škodu uhradiť. V prevyšujúcich 2/3 za škodu zodpovedá žalobkyňa a v tejto prevyšujúcej časti teda žalobu zamietol. Žalovanej 1/ teda uložil náhradu škody vo výške 85 737,-- Sk a žalovanej 2/ 76 030,90 Sk.

Na odvolanie žalovaných 1/, 2/ Krajský súd v Prešove rozsudkom z 22. mája 2008 č.k. 8 Co 13/2007-174 potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku, ktorým sa vyhovel žalobe vo vzťahu k žalovanej 1/, vo výroku o náhrade trov konania štátu vo vzťahu k žalovanej 1/ a vo výroku o náhrade trov konania medzi žalobkyňou a žalovanou 1/. Zmenil rozsudok vo výroku, ktorým sa vyhovel žalobe vo vzťahu k žalovanej 2/ tak, že žalobu v tejto časti zamietol. Štátu nepriznal náhradu trov konania vo vzťahu k žalovanej 2/. Žalobkyni priznal náhradu trov odvolacieho konania vo vzťahu k žalovanej 1/ vo výške 14 629,-- Sk a žalovaná 1/ je povinná ju zaplatiť do troch dní od právoplatnosti rozsudku do rúk alebo na účet JUDr. M. V.. Žalovanej 2/ priznal náhradu trov konania vo výške 72 698,50 Sk a žalobkyňa je povinná ju zaplatiť do troch dní od právoplatnosti rozsudku do rúk alebo na účet JUDr. M. D.. V odôvodnení svojho rozhodnutia odvolací súd uviedol, že v priebehu odvolacieho konania na návrh žalobkyne postupom podľa § 92 ods. 2, 3 namiesto doterajšej žalobkyne K., so sídlom K., vstúpila do konania spoločnosť C., so sídlom v K.. Dôvodom bolo uzavretie zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 5.1.2006 medzi spoločnosťou K. ako postupcom a spoločnosťou C. ako postupníkom. Takto bola postúpená pohľadávka vo výške 853 992,90 Sk s prísl., proti žalovanej H. S.. Stotožnil sa s dôvodmi súdu prvého stupňa, že žalované nepreukázali, aby schodok vznikol celkom bez ich zavinenia. Neboli nimi produkované žiadne priame dôkazy preukazujúce ich tvrdenie, že schodok mal vzniknúť už od roku 1985. Ak by to tak aj bolo, práve konaním žalovaných nebolo možné tento schodok zistiť objektívne, lebo práve žalované pri inventúrach nepredložili reklamačné listy a úmyselne konali tak, aby schodok nebol zistený. Pri fyzických inventúrach totiž predložili iba prázdne obaly. Súd prvého stupňa tiež správne vyhodnotil spoluzodpovednosť zamestnávateľa žalovaných, ktorý viedol nepresné účtovníctvo, nezabezpečil dôsledne inventarizáciu a tieto nedostatky v riadiacej a kontrolnej práci umožnili dlhodobo zakrývať schodok v organizácii, preto bola správne zohľadnená miera jeho spoluzodpovednosti v rozsahu 2/3. Prvostupňový súd správne ustálil aj výšku náhrady u oboch žalovaných s prihliadnutím na ich mesačný zárobok, a správne vychádzal zo sumy 485 303,90 Sk, ktorú ako manko vyčíslil znalec D. vo svojom znaleckom posudku. K odvolacím námietkam uviedol, že sa nedá stotožniť s tvrdením, že žalované nespôsobili schodok a tento zistili v roku 1985, o čom upovedomili svojho nadriadeného. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že práve svojou činnosťou neumožnili riadne vykonať inventúry aj pred rokom 1992, najmä keď k inventúre nepredložili príslušné listiny – reklamačné listy alebo k fyzickej inventúre predložili iba prázdne obaly. Nemôžu preto vo

svoj prospech využiť to, že inventúry neboli vykonané riadne a schodok nebol zistený ešte pred rokom 1992, keď sa tak stalo práve aj ich konaním. Teda aj ich pričinením neboli inventúry vykonávané riadne. Taktiež nie je možné súhlasiť s tým, že svojej zodpovednosti sa zbavili v dôsledku hrubého porušenia povinnosti ich zamestnávateľa. Práve táto skutočnosť, že im zamestnávateľ umožnil zakrývať schodok v dôsledku nesprávnej kontroly, bola zohľadnená priznaním jeho spoluzodpovednosti vo výške 2/3. Taktiež nie je možné sa stotožniť ani s tvrdením žalovaných, že po predchádzajúcom rozhodnutí odvolacieho súdu, v ktorom bol vyslovený právny názor na predmetnú vec, došlo k výraznej zmene skutkového stavu.

Vzhľadom na to, že vo vzťahu k žalovanej 2/ sa po rozhodnutí súdu prvého stupňa zmenili skutkové okolnosti v tom, že pôvodná žalobkyňa spoločnosť K. uzavrela so spoločnosťou C. zmluvu o postúpení pohľadávky, na základe ktorej bola pripustená na miesto doterajšej žalobkyne spoločnosti K. nová žalobkyňa C., avšak zmluvou o postúpení pohľadávky zo dňa 5.1.2006 nebola voči žalovanej 2/ postúpená žiadna pohľadávka, preto nová žalobkyňa spoločnosť C. nie je aktívne legitimovaná v konaní proti žalovanej 2/. Z uvedených dôvodov bola žaloba voči žalovanej 2/ zamietnutá.

Proti rozsudku odvolacieho súdu do jeho zmeňujúcej časti podala dovolanie žalobkyňa, ktorého prípustnosť odvodzovala z ustanovenia § 238 ods. 1 O.s.p. a dôvodnosť z ustanovenia § 241 ods. 2 písm.c/ O.s.p., t.j. že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v tejto časti spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Nesprávne posúdenie veci spočíva v tom, že krajský súd zmenu vo výroku vo veci samej ako aj v súvisiacom výroku o trovách konania odôvodnil iba tým, že zo zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 5.1.2006 medzi postupcom spoločnosťou K. a postupníkom C. vyplýva, že predmetom postúpenia je len pohľadávka voči H. S. vo výške 853 992,90 Sk a nie aj pohľadávka voči B. F.. Takýto záver však pokladá za nesprávny, pretože pohľadávka bola v zmluve označená štandardným spôsobom, a v praxi zaužívaným už niekoľko desaťročí, t.j. žalovaná 1/ a výškou istiny. Všetko ostatné je zo strany krajského súdu prepätym formalizmom, či šikanóznym výkonom práva, čo judikatúra najvyššieho súdu ako aj ústavného súdu už odmietla. Navyše v danej veci od začiatku bolo zrejmé, že ide o delenú zodpovednosť žalovaných za schodok, ako vedúcej skladu a jej zástupkyne, čiže aj z označenia istiny vo výške 853 992,90 Sk bolo evidentné, že ide o celkovú istinu tvoriacu súčet sumy vo výške 440 062,50 Sk pripadajúcej na žalovanú 1/

a sumy vo výške 413 930,40 Sk pripadajúcej na žalovanú 2/, t.j. B. F.. Navrhol, aby dovolací súd rozsudok krajského súdu v jeho zmeňujúcej časti zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Proti rozsudku odvolacieho súdu do jeho potvrdzujúcej časti podala dovolanie žalovaná 1/ E. S., ktorého prípustnosť odvodzovala z ustanovenia § 237 písm.f/ O.s.p. a dôvodnosť z nesprávneho právneho posúdenia veci. Namietala, že prvostupňový súd pochybil, ak nebral v úvahu skutočnosť, že v ďalšom konaní došlo k zmene skutkového stavu veci, z ktorého vychádzal krajský súd pri rozhodnutí. Z toho je nepochybné, že na základe zmeneného skutkového základu veci sa záväznosť právneho názoru súdu nemôže uplatniť, lebo na inak zistený skutkový stav vôbec nedopadá. Keďže toto pochybenie nenapravil ani odvolací súd pričom len arbitrárne konštatoval, že tvrdenie žalovaných o zmene skutkového stavu nemá oporu, bez zaujatia akéhokoľvek stanoviska k ich tvrdeniu a výsledkom vykonaného dokazovania, ich rozhodnutia sú po právnej stránke nesprávne, neodôvodnené a nepreskúmateľné. Okrem uvedeného má za to, že rozhodnutie odvolacieho súdu tým, že sa vôbec nezaoberal odvolaním brojacim proti dôvodom uvedeným v rozhodnutí súdu prvého stupňa, ktoré sú rozporuplné, navzájom si odporujúce, nepresvedčivé, je nezákonné vydané v rozpore s ustanovením § 157 ods. 2 O.s.p. Tým, že uvedené princípy neboli rešpektované odvolacím súdom (ale ani súdom prvého stupňa), došlo k porušeniu základného práva dovolateľky na spravodlivý proces v zmysle uvedeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru v spojení s § 157 ods. 2 O.s.p. a tým aj k naplneniu dovolacieho dôvodu uvedeného v ustanovení § 237 písm.f/ O.s.p. Navrhla, aby dovolací súd zrušil rozsudok krajského súdu vo výroku, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým sa žalobe vyhovel vo vzťahu k žalovanej 1/, výroku o trovách konania ako aj výroku o náhrade trov odvolacieho konania, zároveň aby zrušil rozsudok súdu prvého stupňa a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalovaná 2/ B. F. vo svojom vyjadrení k dovolaniu žalobkyne navrhla dovolanie žalobkyne zamietnuť a uložiť jej povinnosť nahradiť jej trovy dovolacieho konania.

Žalobkyňa vo svojom vyjadrení navrhla dovolanie žalovanej 1/ E. S. zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), ktorá je zastúpená advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1 O.s.p.), jedná sa o dovolanie žalobkyne proti zmeňujúcemu výroku odvolacieho

súdu, preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v tejto časti bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že dovolanie nie je dôvodné.

V zmysle § 241 ods. 2 O.s.p. môže byť dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatneným dôvodmi. Obligatórne (§ 242 ods. 1 O.s.p.) sa zoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p., a tiež tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolacie dôvody pritom neposudzuje len podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., zaoberal sa dovolací súd predovšetkým otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm.a/ až g/ O.s.p. (t.j., či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka byť účastníkom konania, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie sa mohlo začať len na takýto návrh, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, alebo prípad rozhodovania vylúčeným sudcom či súdom nesprávne obsadeným). Dovolateľ žiadnu z týchto väd nenamietal, a jej existencia nevyšla v dovolacom konaní najavo.

Inou vadou konania, na ktorú musí dovolací súd prihliadnuť aj vtedy, ak nie je v dovolaní namietaná, je procesná vada, ktorá na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej dôsledkom je vecná nesprávnosť, ktorej základom je porušenie procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní. Ani vadu tejto povahy dovolateľka nenamietala a jej existencia nevyšla v dovolacom konaní najavo.

Dovolateľka namieta, že zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm.c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu

právnou normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému. S postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené (§ 524 zák. č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení zmien a doplnkov).

Postúpením pohľadávky na základe zmluvy uzavretej medzi doterajším veriteľom (postupcom) a treťou osobou (postupníkom) postupuje pôvodný veriteľ svoju pohľadávku proti dlžníkovi novému veriteľovi. Zmluva o postúpení pohľadávok podľa § 524 ods. 1 Občianskeho zákonníka má zákonom predpísanú formu (§ 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Následky postúpenia pohľadávky sa prejavia v právnom postavení všetkých účastníkov. Postupca stráca postúpenú pohľadávku s celým príslušenstvom a všetkými právami s ňou spojenými. Nie je už ďalej oprávnený pohľadávku vymáhať a prijímať od dlžníka plnenie. Veriteľom sa stane postupník, ktorý nadobúda pohľadávku s príslušenstvom, a všetkými právami s ňou spojenými, ako aj so všetkými námietkami, ktoré možno proti nej uplatniť.

Na platnosť zmluvy o postúpení pohľadávky sa nevyžaduje súhlas dlžníka, keďže zmena v osobe veriteľa sa netýka jeho oprávnení a povinností vyplývajúcich pre neho zo záväzku. Na platnosť zmluvy o postúpení pohľadávky sa nevyžaduje ani to, aby dlžník o nej vedel. Obsah pôvodného záväzku sa postúpením nemení a samotným uzavretím zmluvy o postúpení sa nemení ani postavenie dlžníka.

Nevyhnutným predpokladom postúpenia pohľadávky však vždy je, že musí ísť o pohľadávku určitú (identifikovateľnú) a existujúcu.

Zo zmluvy o postúpení pohľadávky uzavretej dňa 5.1.2006 medzi postupcom spoločnosťou K., a postupníkom C., vyplýva, že predmetom postúpenia pohľadávky je pohľadávka voči H. S., vo výške 853 992,90 Sk. Z uvedeného teda plynie, že bola postúpená iba pohľadávka voči žalovanej 1/ H. S.. Žiadna pohľadávka voči žalovanej 2/ B. F. nebola predmetom zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 5.1.2006. Dovolací súd sa teda stotožňuje s právnym názorom odvolacieho súdu, že žalobkyňa spoločnosť C. nie je aktívne legitimovaná v predmetnom spore voči žalovanej 2/ B. F., keďže zmluvou o postúpení

pohľadávky nenadobudla žiadnu pohľadávku voči žalovanej 2/ B. F.. Krajský súd teda nepochybil, ak pre nedostatok aktívnej legitímácie žalobkyne voči žalovanej 2/ zmenil rozsudok súdu prvého stupňa a žalobu voči žalovanej 2/ zamietol.

Odvolačný súd preto v tejto časti vec správne právne posúdil vo všetkých aspektoch a jeho rozhodnutiu nemožno vytknúť pochybenie, takže dovolací súd dovolanie žalobkyne proti zmeňujúcemu výroku odvolacieho súdu v spojení s opravným uznesením odvolacieho súdu zamietol (§ 243b ods. 1 O.s.p.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), ktorá je zastúpená advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), ide o dovolanie žalovanej 1/ proti potvrdzujúcemu výroku rozsudku odvolacieho súdu v spojení s opravným uznesením odvolacieho súdu, skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré v zmysle § 236 a nasl. O.s.p. možno napadnúť dovolaním.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.). Je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu v prípadoch uvedených v ustanovení § 237 písm.a/ až g/ O.s.p. a proti rozsudku odvolacieho súdu je prípustné ešte aj v prípadoch uvedených v ustanoveniach § 238 O.s.p.

V prejednávanvej veci dovolanie žalovanej 1/ smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu do výroku, ktorým potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým sa vyhovel žalobe vo vzťahu k žalovanej 1/, pričom nevyslovil prípustnosť dovolania a nebol ani potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4, nešlo ani o prípad, že by sa odvolací súd v tejto veci odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu.

Keďže dovolaním napadnutý potvrdzujúci výrok rozsudku odvolacieho súdu nevykazuje niektorý zo znakov uvedených v § 238 ods. 1, 2, 3 O.s.p. je zrejmé, že ide o prípad, v ktorom Občiansky súdny poriadok dovolanie podľa citovaného zákonného ustanovenia nepripúšťa.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p. ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnúť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie), neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len

na skúmanie podmienok prípustnosti dovolania smerujúceho proti potvrdzujúcemu rozsudku, ale sa zaoberal aj otázkou, či podané dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu (rozsudku alebo uzneseniu) odvolacieho súdu, ak konanie, v ktorom bolo vydané je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Prípustnosť dovolania z hľadiska ustanovenia § 237 O.s.p. pritom nie je založená už tým, že dovolateľ tvrdí, že rozhodnutie odvolacieho súdu je postihnuté niektorou vadou uvedenou v § 237 O.s.p. ale nastáva až vtedy, ak rozhodnutie odvolacieho súdu vadou uvedenou v citovanom zákonnom ustanovení skutočne trpí.

So zreteľom na žalovanou 1/ tvrdený dôvod prípustnosti dovolania sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zameril na otázku opodstatnenosti tvrdenia dovolateľky, že v prejednávanej veci jej postupom súdu bola odňatá možnosť pred ním konať (§ 237 písm.f/ O.s.p.).

Odňatím možnosti konať sa v zmysle uvedeného ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

K odňatiu možnosti žalovanej 1/ pred súdom konať malo podľa jej názoru dôjsť tým, že v ďalšom konaní došlo k zmene skutkového stavu veci, z ktorého vychádzal krajský súd pri rozhodnutí sp.zn. 2 Co 413/2003 zo 17.9.2004, z toho je nepochybné, že na základe zmeneného skutkového základu veci sa záväznosť právneho názoru súdu nemôže uplatniť, za tejto situácie bolo povinnosťou súdov samostatne posudzovať aj po právnej stránke výsledky vykonaného dokazovania a keďže toto pochybenie nenapravil ani odvolací súd, pričom len arbitrárne konštatoval, že tvrdenia žalovaných o zmene skutkového stavu nemá oporu bez zaujatia akéhokoľvek stanoviska k ich tvrdeniu a výsledkom vykonaného dokazovania, rozhodnutia nižších súdov sú po právnej stránke nesprávne, neodôvodnené a nepreskúmateľné. Okrem uvedeného má za to, že rozhodnutie odvolacieho súdu tým, že sa

vôbec nezaoberalo odvolaním brojacim proti dôvodom uvedeným v rozhodnutí súdu prvého stupňa, ktoré sú rozporuplné, navzájom si odporujúce, nepresvedčivé, je nezákonné, vydané v rozpore s ustanovením § 157 ods. 2 O.s.p.

V zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 O.s.p. dôvodom dovolania nemôže byť samo osebe nesprávne skutkové zistenie. Dovolanie totiž nie je „ďalším“ odvolaním, ale je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným na nápravu len výslovne uvedených procesných (§ 241 ods. 2 písm.a/ a b/ O.s.p.) a hmotnoprávných (§ 241 ods. 2 písm.c/ O.s.p.) väd. Preto sa dovolaním nemožno úspešne domáhať ako revízie skutkových zistení urobených súdmi prvého a druhého stupňa, tak ani prieskumom nimi vykonaného dokazovania.

Ťažisko dokazovania je totiž pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery je oprávnený dopĺňať prípadne korigovať len odvolací súd, ktorý za tým účelom môže vykonávať dokazovanie (§ 213 O.s.p.). Dovolací súd nie je všeobecnou treťou inštanciou, v ktorej by mohol preskúmať akékoľvek rozhodnutie súdu druhého stupňa. Preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, a to ani v súvislosti s právnym posúdením veci, nemôže dovolací súd už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože – na rozdiel od súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu – nemá možnosť podľa zásad ústnosti a bezprostrednosti v konaní o dovolaní tieto dôkazy sám vykonávať, ako je zrejmé z obmedzeného rozsahu dokazovania v dovolacom konaní podľa ustanovenia § 243a ods. 2, in fine O.s.p. (arg. „dokazovanie však nevykonáva“).

Súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/2003). V danom prípade odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia uviedol stručne rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská oboch procesných strán v prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednaný prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Závery, ktoré prijal primerane vysvetlil. Z odôvodnenia jeho rozsudku nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne

záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k názoru, že skutkové a právne závery odvolacieho súdu nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a že odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu ako celok spĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2 O.s.p.). Za porušenie základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd v napadnutom rozsudku v dostatočnej miere uviedol, v čom spočíva podstata odvolacích námietok žalovaných. Pokiaľ dovolateľka tvrdí, že odvolací súd sa s nimi riadne nevysporiadal, dovolací súd poukazuje na obsah dovolaním napadnutého rozsudku, v ktorom odvolací súd vysvetlil podstatu záveru, z ktorého vychádzal, že boli splnené všetky predpoklady zodpovednosti za schodok na strane žalovaných. „Keďže u žalovaných sa zavinenie predpokladá, tieto by sa mohli svojej zodpovednosti zbaviť celkom, prípadne sčasti v prípade, ak by sa preukázalo, že schodok vznikol celkom alebo sčasti bez ich zavinenia. Žalované nepreukázali, aby schodok vznikol celkom bez ich zavinenia. Žalovanými neboli produkované žiadne priame dôkazy preukazujúce ich tvrdenie, že schodok mal vzniknúť už od roku 1985. Ak by to tak aj bolo, práve konaním žalovaných nebolo možné tento schodok zistiť objektívne, lebo práve žalované pri inventúrach nepredložili reklamačné listy a úmyselne konali tak, aby schodok nebol zistený. Pri fyzických inventúrach totiž predložili iba prázdne obaly. Prvostupňový súd tiež správne vyhodnotil spoluzodpovednosť zamestnávateľa žalovaných, ktorý viedol nepresné účtovníctvo, nezabezpečil dôsledne inventarizáciu a tieto nedostatky v riadiacej a kontrolnej práci umožnili dlhodobo zakrývať schodok v organizácii, preto bola správne zohľadnená miera jeho spoluzodpovednosti v rozsahu 2/3. Správne bola aj ustálená výška náhrady škody u oboch žalovaných s prihliadnutím na ich mesačný zárobok. Nestotožnil sa s tvrdením žalovaných, že po predchádzajúcom rozhodnutí odvolacieho súdu, v ktorom bol vyslovený právny názor na predmetnú vec došlo k výraznej zmene skutkového stavu“. Dovolací súd vzhľadom na vyššie uvedené uzatvára, že odvolací súd v danom prípade vysvetlil podstatu a dôvody svojho rozhodnutia spôsobom, ktorý zodpovedá ustanoveniu § 157 ods. 2 O.s.p.

Keďže prípustnosť dovolania žalovanej 1/ nevyplýva z § 238 a § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky odmietol dovolanie žalovanej 1/ podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm.c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je dovolanie neprípustné. Pritom riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nemohol sa

zaoberať otázkou vecnej správnosti napadnutého výroku rozsudku odvolacieho súdu, ani opodstatnenosti tých dovolacích námietok žalovanej 1/, ktorými spochybňovala správnosť skutkových a právnych záverov odvolacieho súdu.

V dovolacom konaní vo vzťahu medzi žalobkyňou a žalovanou 1/ vzniklo procesne úspešnej žalobkyni právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalovanej 1/, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p., § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd nepriznal žalobkyni náhradu trov dovolacieho konania, lebo v dovolacom konaní nepodala návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.).

V dovolacom konaní vo vzťahu medzi žalobkyňou a žalovanou 2/ vzniklo procesne úspešnej žalovanej 2/ právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobkyni, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p., § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Úspešný účastník v dovolacom konaní podal návrh na uloženie povinnosti nahradiť mu trovy tohto konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 151 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd mu priznal náhradu, ktorá spočíva v odmene advokáta za právnu službu, ktorú poskytol žalovanej 2/ vypracovaním vyjadrenia z 18. augusta 2008 k dovolaniu žalobkyne (§ 14 ods. 1 písm.c/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb). Sadzbu tarifnej odmeny určil podľa § 10 ods. 1 tejto vyhlášky vo výške 3 050,-- Sk (1250 + 300 x 6), čo s náhradou výdavkov za miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné vo výške 1/100 výpočtového základu [§ 1 ods. 3 a § 16 ods. 3 tejto vyhlášky (t.j. 190,-- Sk)] predstavuje spolu 3 240,-- Sk, t.j. 107,55 €.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. novembra 2011

JUDr. Jozef Kolcun, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová

